

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom
„KOROŠKI SLOVENEK“
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošljajo na naslov:
Pol. in gosp. društvo
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

Lisi
za politiko, gospodarstvo
in prosveto

izhaja vsako sredo.

Stane četrtletno: 1 šiling.

Za Jugoslavijo
četrtletno: Din. 25

Pozamezna številka 10 grošev.

Leto V.

Dunaj, 5. avgusta 1925.

Št. 31.

Novi šematizem.

Kaj je šematizem? Šematizem je statistična knjiga, ki jo škofijstvo izda od časa do časa, da v njej vpiše stanje cele škofije glede raznih župnij, cerkev, samostanov, cerkvenih organizacij, zavodov in duhovnikov.

V dosedanjih šematizmah je bil pri posameznih župnijah zabeležen tudi jezik dotične župnije, bodisi slovenski ali nemški ali oboje, v letošnjem tega pogrešamo. Pa to bi nič ne dalo, če bi ne bilo drugih večjih nedostatkov. Doslej so v našem šematizmu poleg nemških bila navedena, kjer je bio to potrebno, tudi slovenska imena župnij. Iz letošnjega šematizma so izbacjena vsa slovenska imena naših župnij; niti enega ne najdemo več. Pa ne samo to. V letošnjem šematizmu tudi ne vidimo zabeležene ne ene cerk. org., bodisi Marijine družbe ali druge stanovske organizacije, na slovenskih tleh, ko ima vendar skoraj že vsaka slovenska fara svojo Marijino družbo. V šematizmu čitamo pač imena nemških stanovskih organizacij, slovenske pa ne najdemo niti ene ne. Da bi bilo stanje naših cerkvenih organizacij škofijstvu neznano, ni mogoče, ker se mora vsako leto o njih podati v vizitacijskih poročilih natančen izkaz. Iz tega sledi le eno: da nas hoče škofijstvo, seveda na pritisk Heimabunda, pred zunanjim svetom popolnoma utajiti. „Slovenci,“ tako se bo reklo vnaprej, „na Koroškem kot narod ne eksistirajo več. Niti cerkvena oblast ne ve več za nje. Poglejte le šematizem! Niti ene slovenske fare, ne ene slovenske cerkvene organizacije ni več. In to je statistika, katero je izdala cerkvena oblast, ki mora vendar spoštovati resnico in pravico; torej mora biti tudi statistika resnična in zanesljiva.“

Letošnji šematizem pomeni potemtakem za nas koroške Slovence enega najhujših udarcev, ki smo jih kedajkoli utrpeli na narodnem polju, udarec, ki nas tembolj boli, ker smo ga prejeli od oblasti, od koje bi ga nikdar ne smeli in ne mogli pričakovati. In šematizem, to je treba poudariti, ni malenkostna, ampak je velepomembna statistična knjiga. Ob mirovnih pogajanjih v Parizu l. 1919, ko se je šlo za koroški plebiscit, je n. pr. naš šematizem igral veliko vlogo.

Kajpada se ob pritožbi nad krivico, ki nas je zadela, ne moremo sklicevati na kak paragraf cerkvenega prava, ker šematizem ni nobena od cerkve izdana ali predpisana oficijelna knjiga kakor n. pr. katekizem, ampak je le nekaka uradna knjiga, ki jo izda škofijstvo na svojo roko in svojo odgovornost. Vendar pa smemo in moramo apelirati na naravni in pozitivni božji zakon. Ta pa se glasi: Vsakemu svoje! Spoštuj resnico in pravico! Če ima kdo dolžnost izpolnjevati naravni zakon, jo ima gotovo v prvi vrsti cerkvena oblast. Njena sveta naloga je, čuvati resnico in pravico ne glede na pritisk od te ali one strani, čuvati jo tudi nasproti svetni oblasti. Letošnji šematizem pa priča ravno nasprotno, ker znači hud udarec resnici in pravici v obraz.

Mi spoštujemo cerkev in njeno oblast kot ustanovo Kristusovo in se ji klanjamo. Koroški Slovenci smo bili vedno verni sinovi katoliške cerkve. Slovenski del Koroške je bil v verskem oziru zmiraj najboljši del. Slovenci smo imeli na Koroškem cerkvene stanovske organizacije splošno prej kot Nemci, in milostljivi g. knežsko se mora ob svojih vizitacijah po slovenski Koroški na lastne oči prepričati, kako so Slo-

venci udani cerkvi in svojemu prezvišenemu nadpastirju. Zato pa tem bridkeje občutimo, če nam tako odlična cerkvena oblast, kakor je škofijstvo, dela očitno krivico.

Vemo, da se je to zgodilo po vplivu Heimabunda, a to krivice nikakor ne omili. Kam pa pridemo, če bo v cerkvenih zadevah na slovenskem Koroškem zmiraj odločeval le Heimabund, če bo prva in najvišja cerkvena oblast na Koroškem ne škofijstvo, ampak Heimabund?

Tudi sklicevanje na šematizem slovenskih škofij je jalovo. Če se drugod komu dela krivica, iz tega ne sledi, da bi se morala potem delati tudi nam. Res je, da je mariborski šematizem izključno slovenski, res je pa tudi, da je število Nemcev mariborske škofije v primeri z nami majhno in da spodnještajerski Nemci nikjer ne tvorijo večje skupine. Mi koroški Slovenci pa stanujemo v kompaktnih (skupnih) masah in napolnjujemo cele tri doline. Vključ uradnemu ljudskemu štetju nas je v resnici še brez dvoma kakih 80.000. Navzlic temu številu vendar nismo vredni biti imenovani v koroškem šematizmu.

Kako vse drugače pa izgleda zadnji ljubljanski šematizem iz l. 1924. glede narodne pravičnosti! Tam najdete pri dekaniji Kočevje ne samo župnijske cerkve, ampak celo vse podružnice navedene s slovenskim in nemškim imenom. In vendar število kočevskih Nemcev ne dosega niti tretjine koroških Slovencev. Vključ temu pa ljubljanski ordinarijat — to bodi tu le mimogrede omenjeno — sprejema od kočevskih cerkvenih uradov tudi samonemške vloge. Tu se učite! To je res krščanska pravičnost, ki zna deliti vsakemu, kar mu gre, kako pa je pri nas?

Ker naš šematizem ne odgovarja ne resnici, ne pravici, zato ga koroški Slovenci ne priznamo in tem potom — to pravico menda še imamo — javno protestiramo proti krivici, ki nam jo dela ter izjavljamo, da bomo, če bojo razmere količkaj ugodne, izdali v znak protesta svoj lastni šematizem.

Zadruga v Sinčivasi.

Vesel pojav beležimo: Sinčevaška zadruga se zopet dviga. Spretni novi poslovodja si prizadeva udahnuti podjetju novo življenje. Ko bi bili kmečki ljudje nekoliko bolj izobraženi, ko bi malo več brali in nekoliko več mislili, ko bi malo manj poslušali naše narodne nasprotnike, bi bilo v njih nekoliko več zadržnega mišljenja, in vse bi bilo veliko lažje. Zadržno misliti pa se pravi, zavedati se, da si moramo in moremo le skupnim delom pomagati. Medsebojne pomoči potrebujemo na vse strani: pri nakupovanju raznih potrebščin, pri prodajanju svojih pridelkov, za napredovanje v gospodarstvu, ki ravno pri nas tako hudo zaostaja. Naši ljudje so delavni, so skromni do skrajnosti, a naprej ne pridemo, ker se pri nas ljudstvo v šoli ne izobrazuje, marveč kviri, in ker v ljudi ne spravimo spoznanja, da nam je treba stanovske kmečke zavesti.

Letos bo Bogu hvala dobra letina. Žita bo več ko navadno. Naj se ljudje zavedajo, kolikega pomena je v teh razmerah lastna zadruga; kako bi cena padala, ko bi ne imeli svoj reservoir, kjer se nabira, kar trenutno pride preveč na trg. Le tako je mogoče, cene držati; zato pa zadruga sme pričakovati, da se kmetje številno zapišejo kot člani zadruga, sinovi

tistih, ki so pred 26 leti društvo ustanovili. Treba bi bilo tudi, da ljudje z deleži sami zložijo nekaj prometnega kapitala. Denar se zdaj težko dobi, svojčas je bilo lahko, a zdaj je vagon žita že velik denar, in če bi bilo treba shraniti 20 vagonov, še ne vemo, kje bomo dobili potrebno gotovino. Nemogočega se naj tudi od zadruga ne zahteva. Deleži so se zvišali samo na 5 šilingov, to ni svota, ki bi je kmet ne zmoget. Saj se denar društvu le posodi, in društvo jamči zanj z svojim velikim domom v Sinčivasi; vsaki član je ob enem solastnik zadržnega premoženja. Občinstvo in zlasti zadržnike opozarjamo, da naš poslovodja odpre s 1. avgustom svojo prodajalno. Naj naši ljudje kupujejo pri njem, kakor so svojčas kupovali pri g. Novaku. Ni dvojbe, da se bo spretni naš poslovodja potrudil, postreči ljudem enako dobro in ne dražje kot drugi. Bolj ko skrbimo za poslovanje, bolj bo on skrbel za Zadrugo. V vedni spomin na slavno našo republiko in njene postave moramo zopet opozarjati, da ima Zadruga veliko lastno hišo, zidano za svoj določen namen. Zadruga mora imeti poslovanje, mora imeti delavce, in prostor za ta 2 je v hiši prirejen. A urinili so nam železniškega delavca, prodajalno pa se je začasno oddala trgovcu, ki ga zdaj ven ne spravimo; lastni poslovodja pa mora se zadovoljiti z malim kabinetom in za hlapca sploh ni prostora. Novo provizorično prodajalno moramo napraviti v kleti, drugo v hiši, ker ima sprednjo tujec. Ljudem izven Avstrije je treba o takih razmerah poročati. Kot posebnost v zadržnem življenju poročamo še, da je davkarija predpisala neki mali živinorejski zadrugi, sklincevaje se na „Goldbilanzgesetz“ za leto 1923 4 milijone davka naknadno! Če bojo davkarije naprej tako obdačevale zadržništvo, morali bi pač po vrsti likvidirati, a ne bomo, ker se tako ne meri davek, tudi pri nas ne. Ne vemo kedo je v davkariji sestavil ta akt.

POLITIČNI PREGLED

Avstrija. Pogajanja med Avstrijo in Ogrsko glede trgovinske pogodbe so se razbila in se bodo bržkone odložila do jeseni. Ogrska je važen izvoznik živil in za Avstrijo eden najboljših odjemalcev industrijskih izdelkov. Podpisala pa se bo te dni trgovinska pogodba z Jugoslavijo, ki pa menda ne bo zadovoljila ne enih ne drugih.

Na Dunaju se vrše kar naprej kravali; tako so se v soboto po pogrebu prejšnjega dunajskega župana Reumanna spoprijeli v Praterju socialdemokrati in hakenkreuzlerji. Mlad knjigovodja po imenu Mohapel je bil vsled neke malenkosti zasledovan od množice in ko se je hotel skriti v nekem hotelu, trikrat z nožem zaboden in je kmalu umrl.

Policijski prezident Schober govori o razpustitvi vseh bolj ali manj „oboroženih“ formacij, naj bodo zaščita katerekoli stranke. Tudi mi na Koroškem bi rabili energičnega policaja, da bi n. pr. v Velikovcu in drugod miril nemškutarske prenapetosti. Dunaj izgublja vsled vednih pobojev mnogo obiskovalcev. Enako se more zgoditi na Koroškem, če se bo napadalo mirne goste.

Število brezposelnih je koncem julija doseglo na Dunaju 65.280 ljudi in še vedno raste.

Nemčija. Kakor smo poročali, je Nemčija poslala Franciji noto glede garancijskega pakta (t. j. pakt, ki naj zavaruje nemške meje

napram Franciji in Belgiji) in glede skupnega sodišča v prepirih med Nemčijo in obmejnimi slovanskimi državami. Francija zahteva, naj vstopi Nemčija v Zvezo narodov, kjer bo lahko zastopala svoje zahteve po razorožitvi antantnih držav. Govori se, da bo Nemčija pri prihodnjem zasedanju Sveta Zveze narodov, če bo dotlej član z. n., zahtevala gospodarsko alianco z Avstrijo.

Francoske čete bodo še pred terminom odšle iz Porurja. Izpraznile so že Essen in sedaj odhajajo iz Düsseldorfa.

Jugoslavija. Jugoslovanski proračun je aktiven enako tudi trgovska bilanca. Torej Jugoslavija več izvozi kot uvozi, kar je pri teh težkih gospodarskih krizah razveseljiv pojav. Naša trgovska bilanca je mnogo na slabšem.

Maroko. Glede bojov v Maroku so poročila zelo negotova. Francoski ministerski predsednik Painlevé je imel važen govor, kjer je dejal, da je marokanski problem za Francijo skoro življenske važnosti. Če zapusti Francija Maroko, mora pustiti vse severo-afrikanke kolonije, kar bi bilo za Francijo katastrofalno. Apeliral je na vse stranke v parlamentu, naj podpirajo boj proti upornikom. — Tudi Abd el Krim je objavil v nekem egiptovskem časopisu javno pismo na francoski parlament, kjer pravi, da so Francozi napadli in da bo sklenil mir pod ugodnejšimi pogoji kot kdo misli. — Francoski komunisti odločno propagirajo med vojaštvom proti vojni v Maroku in jih je bilo že več zaprtih.

Med Nemčijo in Poljsko je nastal težek konflikt. Obe državi sta 30. avgusta 1924 sklenili na Dunaju pogodbo, da morajo obojestranski državljani zapustiti ozemlje druge države in sicer do 1. avgusta 1925. Zdaj je Poljska to konvencijo začela izvajati in je izgnala iz Poljske kakih 27.000 ljudi. Obratno hoče Nemčija izgnati iz države kakih 15.000 poljskih državljanov in jih poslati s posebnimi vlaki na mejo.

DOMAČE NOVICE

Zlata maša. 16. avgusta na god sv. Roka spozn. bo obhajal čg. Janez Volaučnik, konzist. svetnik in župnik v pokoju svojo zlato mašo v svojem domačem kraju pri podružnici sv. Andreja v Rekarje vasi, župnija Št. Vid v Podjurski dolini. Začetek duh. opravila bo ob 9. uri. Božja služba bo, kolikor mogoče, na prostem pod lipami, kjer je gospod jubilant pred 50 leti praznoval tudi svojo primicijo.

Št. Lipš. Od 2. avgusta se opusti poštni nabiralnik pri Škofu. Zato bo prihajal pismo- noša trikrat na teden iz Dobrčevasi in sicer v Podgoro, Kršnovas, Starovas, Tihojo in Banjo vas. Hvala Bogu, bomo imeli zopet redno pošto. — Dne 30. junija je bila pri sv. Andreju poročena Tancerjeva Štefana z Martinom Sternad iz Podravelj v župniji Skočidol, kamor se je preselila in našla nov dom. V zakonski jarem sta se nadalje podala dne 20. julija Ivana Sadovnik z Rudolfom Kogelnik. Mnogo sreče!

Dob pri Pliberku. V Dobu smo ravnokar dogotovili vodovod. To je za našo vas lep napredek, ki pa nas je seveda stal mnogo teškega dela in veliko denarja. Vendar je ta naprava za celo vas in vsako hišo posebej tako dobra, da bomo trud in stroške kmalo pozabili in bomo le hvaležni tistim, ki so dali pobudo za to podjetje. V nedeljo 26. julija 1925 smo vodovod blagoslovili. Bilo je lepo, ko se je skoraj cela vas udeležila blagoslova. Blagoslovili so vodovod čg. dr. Zeichen z zelo primernim nagovorom.

Pliberk. V ponedeljek 27. julija se je poročil g. Otmar Mory, trgovec v Piberku, z gđco Micko Stöcklno. Bil je to dogodek, kakor vedno ob takih prilikah, ki je privabil vse radovedne Pliberčane na trg, da so si ogledali ženina in nevesto in druge goste, kočije, lepo oblečeni ljudje, ženin mlad in nevesta mlada in dobra volja. Mlademu zakonskemu paru želimo mnogo srečnih let!

Železna Kapla. Dne 26. julija se je vršil čebelarški sestanek, na katerem so se rešile zadeve glede nabave skupnega sladkorja za jesensko pitanje. Čebelarji so mnenja, da je

bolj racionelno, prodajati med, ki ima sedaj precej stalno in dobro ceno ter krmiti s sladkorjem. Ob tej priliki je g. Prušnik govoril specijelno o pitanju s sladkorjem, kar je vzbudilo zanimanje pri poslušalcih. Na žalost udeležba ni bila prevelika. Nadalje se je razpravljalo o propagandi in reklami za med ter se sprožila misel, da bi naši čebelarji poslali na vzorčni sejm na Dunaj nekaj panjev in medu. — Shod je imela lokalna organizacija ženske soc. demokratične stranke za Žel. Kaplo in Belo in je govorila gospa „Nationalrat“ Tusch o gospodarskih in političnih vprašanjih. V dveurnem predavanju je razvila od pradobe do sedaj postanek kapitalizma in gospodarskega razvika, začetek postav, boj proletarijata proti kapitalu in enakopravnost ženske z moškimi ter spodbujala na odpor proti suženstvu s strani mamona in moža. Manjkalo seveda ni napadov na druge stranke, posebno nacijske in klerikalne so bile oblegalne točke temperamentnega govora. Udeležencev naše stranke ni bilo in govor se je zaključil brez vsake debate.

Vogrče. (Pogreb.) Dne 18. julija je tu, previden s sv. zakramenti, nenadoma preminul tukajšnji nadučitelj g. Jan. Stalzer. Bolehal je že dalje časa na srčni slabosti. V ponedeljek popoldne je bil rajnik prepeljan na mestno pokopališče v Pliberku. Obilna udeležba pri pogrebu, zlasti od moške strani, je kazala, da se je bil za časa svojega dveletnega službovanja tu precej priljubil pri ljudeh. Rojen Kočevar, je v Kočevju dovršil gimnazijo z maturo in se je nato posvetil učiteljskemu poklicu. Bil je sicer zaveden, a vendar pošten in Slovencem pravičen Nemec, mož velikih talentov, prijaznega, odkritega značaja in dobrega srca, ki je tudi nekaj dal na versko vzgojo otrok. Žal, da je bil preobilen alkoholik, kar je njegovo bolezen in smrt besebno pospešilo. Ob slovesu pred šolo mu je posvetil domači župnik nekaj primernih besed, ob grobu pa so različni govorniki: zastopnik učiteljstva, Heimatschutz, Heimatbunda ter nadzornik Socher povdarjali vsi eno in isto misel, da je bil namreč pokojnik žrtev nesrečnega, trdega časa, češ, da je bil nregnan iz domovine. Resnici na ljubo bodi povedano, da je rajnik ob prevratu dobil učiteljsko službo na petrazrednici v gorski vasi Loški potok na Kranjskem. Ker pa na ponovni poziv šolske oblasti ni hotel tja iti, je bil iz šolske službe odpuščen. Na ta način torej ni bil izgnan. — Precej mučno je vplival ob pogrebnih svečanostih nastop Vogrških „heimatschützlerjev“, ki so se ob ti priliki prvič pokazali v javnosti. Pogled na to majhno, zelenobelo barvano četico je pač zbuja le pomilovalni nasmeh. Nehote ti je silila na ustnice molitvica: Oče, odpusti jim, vsaj ne vejo kaj delajo!

Bilčovs. (Praznik sv. Cirila in Metoda.) Kot že poročamo v 29. številu „Kor. Slov.“, si je tukajšnje kat. slov. izobraževalno društvo izbralo na zadnjem občnem zboru dan sv. Cirila in Metoda za svoj društven praznik. Z veseljem smo se na ta dan pripravljali. Zgradili smo nov igralni oder, pripravili tombolo, vadili igro in dekleta so prav z veliko pozhrtvovalnostjo ovenčale cerkev z zelenjem. Zares ni imel zastonj ta dan ime „Mladinski dan“. — Vsem, ki so pri naši prireditvi pomagali, ali že z delom ali prispevki in darovi, naj bo tukaj izrečena prisrčna zahvala. Na predvečer našega društvenega praznika je zažarel na hribu za vasjo kres, ki je z svojim žarom naznanjal Rožanom, da še živimo, da še gori v nas ogenj ljubezni do vere krščanske, ljubezen do onih, ki so jo nam v domačem, slovenskem jeziku oznanjali in to nista bila najzadnja sv. Ciril in Metod. Oglasili so se tudi naši fantje, ter z mogočnimi streli iz možnarjev, klicali čez hrib in plan vse one, ki ljubijo še pogled svoj obrnejo kvišku iz src naj se vzdigne vzdih k našim slovanskim blagovestnikom, naj blagoslovita nas naj vslišita glas zatiranega koroškega slovenskega ljudstva. Mnogo kresov smo videli naokrog posebno Št. Janž zasluži pohvalo. Tudi topiči so kar grmeli okrog. To nas je uverilo v prepričanju, da še živi okrog mnogo naših bratov in sester, ki čutijo znami, ki so znami istega duha, iste misli. Torej ne pozabimo, četudi se nam stavijo marsikje težave, da Bog je z nami, kdor proti nam, tega če Perun podreti!

Bilčovs. (Kor. domovina.) Neki tukajšnji „hajmattrajlar“ se je hotel z njegovo butico v „Kor. Dom.“ zaleteti proti nam, meneč, da smo mi mogoče letošnji zajci, da se bomo njegovih pisarij ustrašili. E človeče, nič se ne boj! Stvari tudi brez tvojih pisarij gladko potečejo. Kar pa pišeš so ja samo otročarije. Zbodlo te je, mogoče tudi še koga drugega, zvonjenje na praznik sv. R. Telesa, ko praviš, da se je po krajnsko ali čušovsko zvonilo. Oh, damo ti in vsem vam, zvonjenje na razpolago, saj bo še enkrat pranganje in tedaj zvonite po „nemškutarsko“ pa mi nič ne porečemo, da ste nas izzivali. Zaradi tistega potrkanja pa menda Koroška vendar ni še bila v nevarnosti. — Kar se pa tiče našega novopostavljenega odra, pa mislimo, da ni nevarnosti pred jugoslovanskim duhom, saj kadar se igra, ima vsak dostop, le pridi gledat, pa boš videl, da bo tudi tebi v korist, izobrazbo razvedrilo in zabavo. Jugoslovanskega duha boš pa težko videl.

Št. Jakob v Rožu. (Zlata maša.) Praznik, ki ga šentjakobska kronika ne omenja in katerega se ni radoval samo gornji Rož temveč cel slovenski Korotan, smo praznovali v naši farni cerkvi na god sv. Ane, v nedeljo dne 26. julija t. l. Pri lepem vremenu in ob ogromni udeležbi vernikov je daroval prč. g. Ivan Hutter, profesor v pokoju, svojo zlato mašo Bogu v čast in zemljanom v zveličanje. Že v soboto zvečer so vrli šentjakobski pevci z župnikom načelu počastili zlatomašnika z lepimi slovenskimi pesmimi, na njegovem sedanjem domu v Narodni šoli v Št. Petru. Umetniška razsvetljava Narodne šole ob tej priliki, delo čestitih sester v sirotišnici, predvsem č. s. Filipine, je napravila na gledalca naravnost čaroben vtis: v sredi zlat kelih, pod kelhom številka 50 in črki J. H. ter nebroj raznobarnih lučk po celem poslopju. V nedeljo zjutraj je prvi pozdravil jubilarja domači g. župnik Šenk, nato so sledile deklamacije deklic iz sirotišnice, ki so privabile mnogim solze v oči. Potem se je pričel pomikati spreved z zlatomašnikom, prč. gg. proštoma Gregor Einspielerjem, Limpelom, mnogimi duhovniki in svati od Narodne šole proti šentjakobski farni cerkvi. Pred cerkvijo je iskazala čast jubilarju slov. požarna bramba pod vodstvom g. Kobentarja ml. Nato je po slavnostni pridivi, ki jo je imel čg. župnik Bayer iz Loge vasi, daroval jubilar ob asistenci prč. g. prošta Einspielerja in Limpela svojo zlato mašo. Zlata maši je sledila popoldne v Narodni šoli slavnostna pojedina. Pri tej priliki so mnogi številni govorniki, predvsem prč. g. prošt Einspieler, prošt Limpel, jubilarjev bratranec dvorni svetnik Ivan Strauß, dr. Ilauunik in drugi slavili številne vrline, ki dičijo našega jubilarja. Vsi govorniki, zlasti slavnostni pridigar, so povdarjali zlatomašnikovo dobrosrčnost, njegovo vzgledno delovanje na realki v Celovcu, kjer je vzgajal in učil študente kot njih pravi oče. „Če bodo vsi profesorji tako prijazni kot je ta, bom v enem letu napravil vse šole,“ tako si je mislil, je dejal dr. Ilavnik, ko je prišel skupaj s prvim profesorjem, ki je bil naš zlatomašnik. Dalje so povdarjali govorniki velike zasluge zlatomašnika, ki si jih je stekel kot dolgoletni tajnik Mohorjeve družbe ne samo za slovenski Korotan, ampak za vse Slovence. Prečastitemu gospodu zlatomašniku, ki je še vrst in zdrav na duši in telesu, želimo iz srca, da bi še doživel mnogo let, zdrav in zadovoljen, in da bi mu Bog dal peti še biserno mašo!

Labud. V prvi polovici julija sta bila v Drumljah v labudski župniji dva požara. Najprej je začelo goreti pri Grilu in mu je pogorelo vse; zgorel je tudi en konj, trinajst svinj, četvero goved in nekaj ovc. Ogenj je vpepeljil tudi leseno cerkvico v Drumljah in še eno hišo z vso opravo. Nedolgo za tem je pogorelo pri Primus Gregerju v gorenški župniji. Zgorelo je vse, celo trinajst goved in dva konja. Kako je nastal ogenj, ni znano, sumi se pa, da je kdo zasmodil. Najhujše je, ker niti živine niso mogli rešiti, ker je bilo vse na polju, ko je začelo goreti. Ko pa so ljudje prihiteli domov, je bilo že vse v ognju in je leseni hlev hitro nadel skupaj. Zavarovalne svote niti od daleč ne dosega po ognju storjene škode, toda usmiljeni sosedje na izdaten način pomagajo nesrečnikom.

Glinje. (Župnik Primožič.) Župnik Primožič so umrli! Ta novica se je v torek 28. jul. raznesla po glinjski župniji in sosednjih krajih in povsod zbudila splošno žalost. Ni čuda, saj so bili rajni gospod znani in priljubljeni daleč na okoli po svojem čisto domačem obnašanju in govorjenju, po svoji duševni in telesni čilosti posebno pa po svoji dobrotljivosti. Rojeni l. 1845 v Št. Ilju ob Dravi, so bili duhovnik od l. 1871, torej celih 54 let, od teh 25 let kot župnik v Glinjah in obenem kot sooskrbnik Bajtiš, kjer so tudi ob najslabšem zimskem vremenu redno oskrbovali šolski pouk in božjo službo. V duhovniških krogih so sloveli kot izborni katehet. Občudoval jih je vsakdo, ki jih je videl leto za letom kljub visoki starosti prihajati na Macno 1500 metrov visoko. Prej vedno krepkega zdravja in poln moči so začeli zadnje leto vidno pešati, vnetje rebrne mreže pa je povzročilo smrt. Pogreba v četrtek 30. jul. se je udeležila ogromna množica ljudstva od blizu in daleč, med njimi namestnik deželnega glavarja g. Leer in 28 duhovnikov. Pogrebne obrede je opravil mil. g. prelat dr. Somer iz Celovca, v slovo rajnemu je pretresljivo govoril g. dekan Benetek. Počivaj v miru, blaga duša!

Sele. (Smrtna nesreča.) V petek 24. jul. popolne se je dogodila tu velika nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev. Janez Oraž, p. d. Kvadnikov je sekal z bratom veliko bukev. Ta pa se pri padcu zvali nanj tako nesrečno, da mu skoro popolnoma prebije eno nogo pod kolonom. Ranjenca so za silo obvezali in odpeljali v bolnišnico v Celovec, pa je že medpotooma na Bajtišah vsled izkrvavitve umrl. V nedeljo navrh ga je spremila velika množica k zadnjemu počitku, moški pevski zbor se je poslovil od njega z ganljivo nagrobnico. Rajni je bil miren, blag mladenič, star šele 19 let. Naj počiva v miru! Prizadeti Kvadnikovi rodbini pa iskreno sožalje!

„Die Kroaten sind die einzigen anständigen Leute in Jugoslawien.“ je rekel neki vse-nemec v tistih časih, ko je bil g. Radič še največji opozicionalec v Jugoslaviji. Vozil sem se namreč na železnici in govoril slovenski. Pa se me je lotil brez vsakega povoda četudi ne jaz nisem poznal njega, ne on mene. In ko sem mu rekel, naj pusti mirne potnike na miru, je postal še bolj divji in je začel groziti s pestjo. Videl sem, da se z bikom ni bosti. Zmerjal in zabavljaj je čez čuše, Srbe in Jugoslovane in med drugim izgovoril tudi omenjene besede, da so Hrvatje edini olikani ljudje v Jugoslaviji. To pač zato, ker je bil Radič tedaj največji republikanec, srbofoh in rogovilež v Jugoslaviji. Kaj bi rekel ta „gospod“ o Hrvatih danes, ko hodi Radič po Belgradu in se brati in poljubuje s prejšnjimi svojimi političnimi nasprotniki? Gotovo je popravil svojo sodbo o Hrvatih in prejkone so mu danes edino še kaki Albanci „die einzigen anständigen Leute in Jugoslawien“.

DRUŠTVENI VESTNIK

Št. Vid v Podjuni. (Igra.) Naše izobraževalno društvo „Danica“ je ponovilo v nedeljo, dne 2. avgusta lepo Finžgarjevo igro „Naša kri“. Za uvod prireditve je služil dvospev „Krojač in čevljar“. Sodeloval je pri prireditvi društveni moški pevski zbor. Udeležba je kljub slabemu vremenu prav povoljna.

GOSPODARSKI VESTNIK

Hranilnica in posojilnica v Plibberku.

V ponedeljek 30. junija se je vršil občni zbor Hranilnice in posojilnice v Plibberku, r. z. z n. z. Udeležba na občnem zboru ni bila takšna, kakoršno bi zadruga zaslužila, ki se v sedanjih težkih gospodarskih razmerah trudi, poskrbeti kmetom po ceni kredit in jih tako rešiti bremena visokih obresti, ker bi bilo drugače prisiljeni iskati posojila v bankah. Hranilnica in posojilnica je domač kmetijski zavod, ki dela brez lastnega dobička, da pomaga kmetom v denarnih zadregah. Zato je želeli, da se kmetje zavoda bolj oklenejo, ker ravno v tem se bo kmetijska skupnost najbolj pokazala. De-

nar, ki ga je mogoče utrpeti, se mora nalagati v Hranilnici in posojilnici, tudi manjše zneske, kajti treba bo zelo štediti ako se bomo hoteli rešiti iz slabega gospodarskega položaja. Le s tem kmetje medsebojno pomagajo in tako bo mogoče ustreči prošnjam za posojila.

Iz poročila načelstva je bilo razvidno, da je zadruga v l. 1924 napredovala. Vlog je bilo več seveda še več prošelj za posojila a se vsled premalo gotovine vsem ni moglo ustreči. Vlog je došlo v l. 1924 130.509.000 kron; vzdignjenih hranilnih vlog je bilo 65.119.300 kron; posojil je bilo danih 90.600.000 kron; vrnjenih posojil je bilo 18.501.000 kron. Bilanca je pokazala sledeče: Aktiva: posojila 92.813.100 kron; naložen denar 3.314.388 kron; inventar premični 28.872 kron; zaostalo obresti 1.304.100 kron; delež pri Z. Z. 1000 kron; vojno posojilo 42.600 kron; gotovina 31. XII. 1924 138.471 kron. Pasiva: deleži 299.595 K; hranilne vloge 93.255.751 kron; predpl. obresti od posojil 718.000 kron; rezervni zaklad 360.028 kron; čisti dobiček 3.009.157 kron. Iz navedenega je razvidno, da je bil promet Hranilnice in posojilnice v danih razmerah precej živahen. V poslovnem l. 1925 pa promet že sedaj veliko presega lanskega promet. To je gotovo razveseljav pojav. Zato kmetje primimo se svojega domačega denarnega zavoda, nalagajmo svoj denar pri njem in v slučaju denarne potrebe hmo dobili tam posojilo. Obrestna mera za vloge je 12%, za posojila 15%. O varnosti vlog se vsakdo lahko sam prepriča.

Živinoreja v Avstriji.

Ko naša industrija naprej peša, se državniiki vedno bolj spominjajo, da bi se dalo morebiti le držati našo republiko, ko bi kmeti več zaslužili in več plačevali. Zadnje dni opozarjajo leti strokovnjaki na živinorejo. Reč ni nemuna: V sedanji Avstriji je bilo živine:

L. 1857 2.050.000 goved, vmes krav 1.027.397, l. 1880 2.227.000 goved, vmes krav 1.046.000, l. 1890 2.223.000 goved, vmes krav 1.030.000, l. 1900 2.337.000 goved, vmes krav 1.109.000, l. 1910 2.222.000 goved, vmes krav 1.108.000, l. 1923 2.036.000 goved, vmes krav 1.005.000.

Seve se živina ne da množiti kakor miši, a če je Švica v ti dobi pomnožila število svoje živine za 51%, Bavarska je namnožila svojo živinorejo za 16% bi morebiti tudi mi vsaj ne smeli nazadovati. Ponekod je živina res nekoliko težja, kakor je bila pred leti, a tisto velja brez dvojbe še v višji meri za Švico. Iz navedenih številk posnemamo nauk, da je treba bolj skrbeti za produkcijo. Država in dežele naj bolje kakor do zdaj gledajo, kako bomo več zaslužili, ne pa kako bomo več zapravili.

Žetev v Rusiji in izvoz. Iz Moskve poročajo, da cenilni centralni statistični urad žetev na 4025 milijonov pudov (pud ima 16,38 kg). Splošno računajo, da bo za izvoz preostala 1 milijarda pudov žita. Izvozilo se bo lahko: 400 milijonov pudov pšenice, 70 milijonov pudov rži, 172 milijonov pudov ovsa, 126 milijonov pudov koruze.

Žetev v Avstriji. Po poročilih merodajnih činiteljev bo letošnja avstrijska žetev po zelo previdnih cenitvah dosegla rekord. Domalega vse vrste žita, razen ječmena, obetajo za 25 do 30 odstotkov več pridelka v razmerju z lanskim letom, pričem omenimo, da je bila lanska žetev srednje dobra.

Porast dinarja. Dinar je ta teden zlasti pa zadnja dva dneva zonet močno poskočil na zunanjih borzah in je 31. avgusta zjutraj beležil v Curihi že 9,32 in pol. Zanimivo je, da je skok dinarja sledil baš po pondeljkovem ekspezeju o proračunskih dvanaajstinah, ki ga je podal finančni minister dr. Stojadinovič ter med drugim tudi izjavil, da hoče dinar za dalje časa stabilizirati. To kaže da je razvoj dinarjevega kurza ušel iz rok finančnega ministra. Skok dinarja izvira sedaj z Dunaja, kjer se je zadnje dneve v velikih količinah nakupoval dinar za potrebe avstrijskih uvoznikov jugoslovanskih kmetijskih --oduktov. Zagrebški borzni krogi domnevajo, da bo dinar dosegel v najkrajšem času vrednost 10 santimov na curiški borzi.

Svoji k svojim. Po glasovanju je moral vsak zaveden Slovenec nešteto krat slišati, da je čuš. V besedo čuš je izlil narodni izdajica, nemškutar ves gnev in sovraštvo, ki ga je čutil do Slovencev. Komaj si se kje pokazal, bodisi na cesti, v gostilni ali na železnici že ti je siknil kdo v obraz psovko čuš. Večkrat je bil to že povod, da so te dejansko napadli, mnogo-krat povsem neznani ljudje s katerimi nisi imel v življenju še ničesar opraviti. In še danes slišiš mnogokrat besedo čuš ali ta in ta je čuš. Čuša se zapostavlja, ne da se mu nobene službe, niti dela ne. Čuš ni toliko vreden kakor drug človek. Samo denar od čuša je tudi dober. So kraji kjer nemškutarski in Slovencem sovražni gostilničar živi v veliki meri od Slovencev. Žal, da se Slovenci vse premalo držijo pravila: Svoji k svojim. Ni prav, da zahajajo zavedni Slovenci v nam sovražne gostilne in trgovine in tako s svojimi težko prisluženimi groši pomagajo narodnim nasprotnikom. To ni prav. Ako greš v gostilno pojdi tja kjer je gostilničar Slovenec ali vsaj ni nasprotnik in ako kaj kupuješ, kupuj v trgovini, kjer tebe ni tvojih ljudi ne zmerjajo čuš. Držimo se: Svoji k svojim!

Tržne cene. Dunaj, 28. jul. Mleko liter 0,52 do 0,61, domača jajca 0,15—0,16, sirovo maslo domače 5,60, grah 0,35—0,48, leča 0,38 S.

Borza. Dunaj, 3. avgusta 1925. Dolar 7.049, nemška marka 1.603, funt šterling 34,37, it. lira 0.2598, dinar 0.1285, poljski zloti 1.305, švic. frank 1.3785, češka krona 0.21 šilingov.

Curih, 3. avgusta 1925. Dunaj 72,47½, Belgrad 9,30, Praga 15,25, Pariz 24,40, Rim 18,80, London 25,01, New York 515.

ZDRAVSTVO

Dajte sadja otrokom! Sadje vsebuje tako zvane vitamine, ki so potrebni za razvoj človeškega telesa, zlasti otrokom, katerim zato ne branite sadja! Vitamini pa se nahajajo le v svežem sadju, v kuhanem jih ni več.

Proti tifusu bodo pričeli sedaj cepljenje po novi metodi, ki je imela na Francoskem že lepe uspehe. Pacient mora povziti dozo volovskega žolča v pilni in pa tableto z usmrčnimi bacili tifusa. Bolezen poteče potem brez vročine. S tem sredstvom pa se tudi imunizirajo zdravi, tako da bolezn sploh ne nalezajo.

RAZNE VESTI

Carski kronski zaklad.

Zadnje čase so pisali listi, da je sovjetska vlada že prodala v inozemstvo del slovečih briljantov z kronskega zaklada ruskih carjev. Boljševiki so pred kratkim dovolili nekaterim inozemcem, da si ogledajo ta carski zaklad.

Vsak žlahtni kamen, vsak komad ima svojo zgodovino.

Tu je n. pr. slavna krona Romanovov. Napraviti jo je dala carica Katarina II. pri zlatarju Posierju v Ženevi, in je moistrsko delo zlatarske umetnosti, neprekosljive, kar se tiče lepote in izdelave. Poleg nje se nahajata na svileni blazini kroni bivše carice. Ena je bila določena za svečano kronanje, drugo pa so držali nad glavo carice med njeno poroko. Potem je žezlo Romanovov s svetovno znanim briljantom Orlovom.

Nadalje vidiš zbirko nenavadnih piruhov, edino te vrste na svetu. V Rusiji je namreč navada, da se ljudje obdarujejo za Veliko noč s piruhi, kar delamo tudi mi Slovenci. Zadnji ruski car Nikolaj II. je vsako leto podaril svoji ženi piruh, toda kakšnega! Vsako velikonočno jajce je umetnina in vredno stotisoče. Mnogo jih je med njimi, ki se jim vrednost sploh ne da določiti. Tu je piruh, ki ima v sebi prav majhen ekspresni vlak sestavljen iz zlata in žlahtnih kamnov. Drugo jajce predstavlja Kremelj s svetovnoznano katedralo. Med okenci cerkve vidiš duhovne v svečanih oblačilih. Piruhov je cela zbirka.

V zbirki je nadalje zaprt zlati grmiček z listi iz briljantov. Pritisneš na neviden gumb in grmiček se odpre. Iz njega skoči slavček, sestavljen iz samih pisanih draguljev. Ptička žvižga, maha s krilci, potem pa izgine, in zlati grmiček se zopet sam zapre.

Poleg leži na blazinci majhna trompetna piščalka iz samega zlata, posuta z biseri. Podarila jo je carica Elizabeta Petrovna svojemu bratu, ki so ga kasneje mučili v kazematah do smrti. Nadalje je carjev meč, znak imperatorske moči, sablja, okrašena z dragocenimi žlahtnimi kamni in vredna milijone.

V zbirki je več spon iz biserov, briljantnih ovratnic, kokošnikov (staroruski naglavni nakit) z briljanti in biseri, vrvice z diamanti, biseri, rubini, safirji, smaragdi, dragulji brez konca in kraja.

Boljševiška vlada je pokazala inozemskim dostojanstvenikom komaj petino vsega carskega zaklada, ki ga cenijo na približno 350 milijonov zlatih rubljev.

Naval občinstva k javni dražbi kronskega zaklada je velik. Prodaja se le del carskega zaklada, ker potrebuje sovjetska vlada denarja. Na dražbo je prišlo tudi kakih sto oblek carice. Med njimi so dragocene dvorne toalete poslednje ruske carice, polne najdragocenejših čipk in obrobline z redko kožuvinno in z več metrov dolgimi vlečkami. Na dražbi vidiš tudi dragocena oblačila dvorne duhovščine. Med njimi je 74 bogato z zlatom in srebrom vezanih cerkvenih oblačil. Na prodaj je tudi nad 2000 z zlatom obrobline livrej dvorne služinčadi.

Boljševiki prodajajo vse te dragocenosti na javni dražbi, češ da lastnina bivših ruskih carjev nima nobene prave vrednosti za muzeje in da je treba odstraniti vsak spomin na buržuske čase.

Vizum med Avstrijo in Nemčijo bo odpravljen. 29. julija t. l. sta podpisala zastopnika avstrijske in nemške vlade pogodbo, po kateri se vizum med omenjenima državama po 12. avgustu 1925 odpravi: Za prekoračenje nemške meje bo treba imeti samo še potni list, ne pa tudi vizuma. Istotako bodo Nemci lahko prihajali v našo državo brez vizuma. Vsi avstrijski listi izražajo veselje nad sklenjeno pogodbo: osebni promet se bo povečal in kulturne ter politične vezi med obema državama poglobile. Nekateri so mnenja, da je s odpravo vizuma storjen prvi korak za priključitev Avstrije k Nemčiji.

Sreča v nesreči. Nekega angleškega turista sta napadla dva orla iz višine. Ko je možakar to opazil, se jima je postavil v bran — z odprtim dežnikom, ker drugega ni imel pri sebi. Orla pa sta se te obrane očitno prestrašila ter odkurila. Pa ne samo to! V strahu sta pustila turistu še svoj prejšni plen — par tednov starega prešička. Pač sreča.

Ksaver Meško:

Pod južnim solncem.

Malo spominov z našega rimskega romanja. (Nadaljevanje.)

Do šestih se nabere pred cerkvijo lepo število duhovnikov in drugih vernikov. Duhovniki hitijo v sakristijo — nekateri, tudi stari gospodje, v resnici beže, ker vedo: kdor prej pride, prej melje — kjer je že pripravljena mašna obleka in kelihi. Komur se posreči, da dobi obleko in kelihi, kar mašuje. Drugi morajo seveda čakati; včasih po več ur.

Opisovati cerkev sv. Petra prazno delo! Kdor je ni videl, si tako ne more misliti take, kakšna v resnici je. Dolga je 187 m, široka v poprečni ladji 62½ m; visočina srednje ladje meri pri vходу 44½ m, širina te ladje same 26 metrov. V cerkvi je 30 oltarjev, 748 stebrov. Na streho vodi 142 stopnic, širokih 1—1½ m, složno se vijočih naokoli, da je mogoče na streho jezdit, kar so storili včasih rimsko-nemški cesarji. Na strehi je cela vas, okoli 250 ljudi, takozvani „san pietrini“, služabniki in čuvaji cerkve sv. Petra. Imajo zgoraj svoje peke, kovače, mizarje in razne druge obrtnike.

Šele na strehi vidi človek prav veličino in ogromnost kupole. V obsegu meri 192 m, visoka je od strehe gor 94 m. Po spodaj dokaj širokih, gor proti vrhu že tako ozkih stopinjah,

da se dve bolj obsežni osebi ne moreta srečati in izogniti, se pride na zunanji hodnik ob takozvani laterni, najvišjem delu kupole, lični kapelici sličnem. Čudovit s tega hodnika razgled čez vatikanska poslopja, ki tvorijo že sama zase mesto. Čez širne vatikanske vrtove — l. 1910 in 1913 smo bili v njih in si jih lepo ogledali, letos ne — čez Rim z nešteti nad mestu kipečimi kupolami in zvoniki cerkv, dol čez Kampanjo, rimsko polje, na albansko in sabinsko gorovje in na sivkastotemno gorovje na severu. Zelo vetrovno je navadno tu gori, kar seveda ni posebno prijetno, če pridele človek ves potan na to mamljivo višino. — Po železnih lestvicah je mogoče priti v jabolko, ki meri 2½ m v primeru. Prostora je v njem za kakih 16 oseb.

Resnično, spomenika kakor ga je krščanski svet postavil Simonu-Petru, sinu ribiča Jona iz Betzajde ob Genezareškem jezeru, nima noben vladar na svetu. Mogočni cesar Hadrijan (117—138 po Kr.) si je sezidal v sedanjem angelskem gradu ob Tiberi pač ogromen mavzolej ali nagroben spomenik. Toda ko sem stal na strehi angelskega gradu in strmel čez most, ki veže nad strehami mestnih hiš angelski grad z Vatikanom — večkrat so pri obleganjih bežali papeži po tem mostu iz neutrujenega Vatikana v utrjeno in res skoraj nezavzetno grobišče Hadrijanovo — tja na cerkev in kupolo sv. Petra, sem čutil, da je nekaj svet vladajoči Hadrijan vendarle zelo neznan in brezpomemben ob galilejskem ribiču, ki vlada svet že 19 stoletij.

Poln sv. Petra, poln duha in stopinj naslednikov sv. Petra je ves Rim. Karkoli je v mestu velikega in umetniškega, skoraj vse je delo papežev. Da ne govorimo o drugem, omenimo samo ogromne vodovode, ki dovajajo Rimu take množine vode, da imajo vsi večji trgi krasne vodomete, da žubori voda v vsaki imenitejši ulici kje iz kakega ogla ali kakega zida. Kako orjaško delo je Aqua Felice, v bližini železniške postaje, ob cerkvi sv. Suzane. Sezidal je vodovod cesar Klavdij l. 50 p. Kr., in sicer iz Subiaka, 20 ur daljave. Papež Sikst V. je raznešeni in zasuti vodovod popravil in spet odprl ter ga po svojem krstnem imenu nazval „Felixov vir“. Ogromne množine vode kar bruhajo iz skale, po kateri udarja s palico Mozes, ne sicer posebno umetniški, a tako mogočen in silovit, kakor so vsa dela tega skoraj strašnega moža in vladarja, ki bi naj bil baje Slovan. Doma je bil namreč iz pokrajine japonske (Ankona), ki je obsegala tudi Reko in del Istre, iz povsem preprostih kmečkih ljudi. Mogoče res, da se je protakala po njegovih žilah barbarska slovanska kri. Zato je tudi vse njegovo delo in delovanje — kako je n. pr. z neusmiljeno strogostjo zatiral in iztrebljal v papeških pokrajinah roparstvo, ki je bilo tedaj v najlepšem cvetu, nam pripoveduje zgodovina, lepo opisuje Henrik Federer v povestici „Sisto in Sesto“ — nekako barbarsko — mogočno, naravnost silovito. Le pet let je sedel na prestolu sv. Petra, 1585—1590. A največ spomenikov v Rimu nosi njegov grb, štiri leve — lev je bil tudi sam — s sedmimi stožci, ki pomenjajo sedem gričev, na katerih je sezidan Rim. Ali vodovod Aqua Pavla, v poganski dobi Aqua Traiana, prenovljen po Pavlu V. l. 1612, ki plane iz hriba Janikla kakor cela reka in daje vodo vsemu predmestju Trastevere in vodometoma na trgu sv. Petra.

Resnično Rim nosi in bo nosil vse čase po pravici častni naslov „papeški Rim“, najsi so in ostanejo v njem papeži vse čase jetniki.

Listnica uredništva.

Fr. M. Vastl, Dobrla vas. Uredništvo lista radevolje potrjuje, da Vi niste avtor dopisa pod „Dobrla vas“ v št. 28. z dne 15. VII. t. l.

ZDRAVNIŠKI ZAVOD DR. PEČNIK

na gori Janina v Zagorju (štajerska stran), občina Sečovo, pošta Rogaska Slatina, SHS. Za pljučne bolezni, Prospekti 3 dinarje.

Zdravnik: MDr. PEČNIK, Korošec iz Št. Jakoba v Rožu

106

Tovarniška zaloga usnja

Julijus Blass

Celovec, Novi trg štev. 4

Ima v zalogi vse kožne izdelke ter kupuje in prevzema v delo sirove kože.

Nalagajte pri domačem denarnem zavodu, ki je najbolj varen!

Hranilnica in gospilnica

reg. z. z. n. z.

v Št. Janžu v Rožu

(uraduje v prostorih v Št. Janžu) sprejema hranilne vloge vsako nedeljo od 9. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po

12%

da dobi vlagatelj od vsakih vloženih 100 šilingov na leto čistih 12 šilingov obresti. Za nalaganje po pošti so na razpolago položnice poštahranilničnega urada.

Daje posojila na vknjižbo in na osebno poročstvo.

Denarni promet Stanje hranilnih vlog
leta 1924 leta 1924

čez 430 mil. kron čez 170 mil. kron

Varnost nudijo posojilnična posestva, hiše in zemljišča.

108

Kupujem jajca in perutnino!

Julius Blass, Celovec, Novi trg 4

SVARILO

Podpisani svarim vsakega razširjevalca razžaljivih vesti o moji ženi in njeni sestri ter ga bom brez oziroma na strankino pripadnost sodnijsko zasledoval.

Laibert Pisjak, pd. Prilovnik
Verovce pri Radičah.

Naznanilo.

Požarna bramba v Št. Janžu v Rožu je otvorila dne 25. julija t. l. pri Tišlerju v Št. Janžu

keglanje na dobitke

katero bode trajalo več tednov.

DOBITKI SO SLEDEČI:

1. Moško kolo.
2. Blago za eno moško obleko (koroška noša.)
3. Ena ovca.

Prijatelje keglanja in požarnih bramb vabi
NAČELSTVO.

Lepo posestvo

14 orahov veliko, velik sadni vrt, poslopja v zelo dobrem stanju, z mutnim mlinom na vodo

se ugodno proda.

Več pove:

Uršič Martin p. d. Kolman v Brncal.
Št. Peter pri Velikovu.

113